

OD PRENOSLJIVOSTI KVALIFIKACIJ DO PRAVNE VARNOSTI UPORABNIKA DAVČNO-SVETOVALNIH IN RAČUNOVODSKIH STORITEV V EU-27

Infrastruktura poklicnega zaupanja ob povečani mobilnosti ponudnikov

ZA POTREBE STROKOVNE RAZPRAVE

Avtor: mag. FRANC DERGANČ | www.modro-poslovanje.si; 25.09.2026 V9

Več o tem v članku: [OD PRENOSLJIVOSTI KVALIFIKACIJ DO PRAVNE VARNOSTI UPORABNIKA DAVČNO-SVETOVALNIH IN RAČUNOVODSKIH STORITEV V EU-27](#)

Bistvo razprave

V razpravi je treba dosledno ločiti tri ravni. Veljavna Direktiva 2005/36/ES že danes določa pravila za priznavanje poklicnih kvalifikacij in čezmejno opravljanje reguliranih poklicev. Predloga Evropske komisije COM(2026) 992 in COM(2026) 995 želita dokazovanje in priznavanje kvalifikacij poenostaviti, digitalizirati in povečati preglednost. Predlogi mag. Franca Derganca pa odpirajo dodatno vprašanje: kako naj uporabnik preveri, komu dejansko zaupa in katera poklicna jamstva so povezana z njegovim ponudnikom.

1. VELJAVNO PRAVO – Direktiva 2005/36/ES

Kdaj in pod kakšnimi pogoji lahko oseba svojo poklicno kvalifikacijo uporablja v drugi državi članici?

2. PREDLOG KOMISIJE – COM(2026) 992 in COM(2026) 995

Kako naj bo dokazovanje in priznavanje kvalifikacij hitrejše, digitalno in bolj pregledno?

3. PREDLOG DERGANČ – Sedem konkretnih predlogov za razpravo v okviru ZDSS in ETAF

Kako naj uporabnik storitve preveri, komu dejansko zaupa in kakšna poklicna jamstva ima ponudnik?

September 2026

1. Prva raven: kaj že velja po Direktivi 2005/36/ES

Veljavna Direktiva 2005/36/ES vzpostavlja temeljni okvir za priznavanje poklicnih kvalifikacij v Evropski uniji. Za obravnavano vprašanje so pomembni zlasti 3. člen, ki opredeljuje regulirani poklic, 4. člen, ki ureja učinke priznanja kvalifikacije, 5. člen, ki ureja začasno in občasno opravljanje storitev, 7. člen, ki določa možnosti predhodne izjave in dokazil, 13. člen, ki ureja pogoje priznavanja po splošnem sistemu, ter 59. člen, ki se nanaša na regulirane poklice in presojo nacionalnih omejitev dostopa.

Že danes zato ne velja, da bi bil slovenski ponudnik avtomatično izključen iz druge države članice samo zato, ker je določen poklic v Sloveniji nereguliran. Če pa želi opravljati dejavnost, ki je v državi gostiteljici regulirana ali pridržana določenemu poklicu, mora izpolniti pogoje, ki jih določata pravo EU in pravo države gostiteljice. Prav tako je treba ločiti med priznanjem kvalifikacije in procesnimi pravicami zastopanja pred upravnimi ali sodnimi organi, saj so te praviloma urejene z dodatnimi nacionalnimi procesnimi pravili.

2. Druga raven: kaj predlagata COM(2026) 992 in COM(2026) 995

Predloga Evropske komisije ne ustvarjata novega evropskega poklica davčnega svetovalca in ne uvajata enotnega evropskega monopola. Njuno težišče je drugje: izboljšati prenosljivost, digitalno preverljivost in priznavanje kvalifikacij ter zmanjšati administrativne ovire pri mobilnosti strokovnjakov.

COM(2026) 992 je usmerjen predvsem v digitalno prenosljivost dokazil o kvalifikacijah. COM(2026) 995 pa posega v Direktivo 2005/36/ES in predvideva procesne spremembe pri priznavanju reguliranih poklicev, vključno z učinkovitejšimi digitalnimi postopki, jasnejšimi pravili o dokazilih ter širšo obravnavo kvalifikacij, pridobljenih zunaj EU. Prav ta širitev je za Slovenijo pomembna: lažji in bolj sistematičen dostop do postopkov priznavanja lahko poveča mobilnost ponudnikov, vendar sam po sebi še ne pove, kakšna poklicna jamstva ima posamezen ponudnik.

3. Tretja raven: kaj dodatno predlaga mag. Franc Derganc

Dokument »Sedem konkretnih predlogov za razpravo v okviru ZDSS in ETAF« odpira vprašanje, ki ga predloga Komisije ne rešujeta v celoti: položaj uporabnika storitve. Osrednja ideja ni zapiranje trga, temveč vzpostavitev minimalne infrastrukture poklicnega zaupanja.

Predlog št. 1 predlaga razpravo o strokovnih storitvah posebnega pomena za javni interes. Predlog št. 2 predlaga vsaj en javno preverljiv poklicni status. Predlog št. 4 predlaga, da digitalni sistem poleg kvalifikacije omogoči tudi preverjanje aktualnega poklicnega statusa. Predlog št. 7 pa razvija pozitiven koncept »Zaupanja vrednega davčnega svetovalca« kot protiutež pristopu, ki se osredotoča predvsem na tvegane davčne posrednike oziroma »enablerje«.

Logika teh predlogov je tristopenjska: kvalifikacija – ali ima oseba ustrezno in preverljivo znanje; poklicni status – ali trenutno izpolnjuje zahteve glede usposobljenosti, etike, stalnega izobraževanja in odgovornosti; zaupanje prejemnika – ali lahko podjetje te informacije enostavno in zanesljivo preveri.

4. Zakaj sama kvalifikacija za uporabnika ni dovolj

Pri davčnem svetovanju in računovodskih storitvah obstaja izrazita informacijska asimetrija. Mikro, malo ali srednje podjetje praviloma ne more samo strokovno presoditi, ali ima ponudnik ustrezna znanja, ali njegov poklicni status še velja, kdo ga nadzira in kakšna odgovornost je povezana z njegovim delom.

Posledice napačnega nasveta niso zgolj zasebne. Napačen davčni obračun, nepravilno davčno načrtovanje ali neučinkovito zastopanje lahko povzročijo dodatno davčno obveznost, obresti, globe, stroške postopka in pomembne posledice za poslovanje podjetja. Zato bi moral imeti uporabnik pred izbiro strokovnjaka dostop do osnovnih, objektivno preverljivih informacij.

5. Tveganja za komitente ob večji mobilnosti ponudnikov

Večja mobilnost in lažje dokazovanje kvalifikacij lahko povečata število ponudnikov, med katerimi lahko izbira slovenski naročnik. To je lahko koristno za konkurenco in dostopnost storitev, vendar odpira tudi tveganje navidezne primerljivosti.

Dve osebi imata lahko digitalno preverljivi kvalifikaciji, vendar njun dejanski poklicni položaj ni nujno primerljiv. Razlikujejo se lahko obseg dovoljenih dejavnosti, zahteve glede zavarovanja, pravila poklicne etike, stalnega izobraževanja, konflikta interesov, neodvisnosti, disciplinske odgovornosti in procesnih upravičenj. Če uporabnik vidi le dokazilo o kvalifikaciji, lahko napačno sklepa, da so tudi vsa druga poklicna jamstva enaka.

Posebno previdnost zahteva tudi predlagana širitev in poenostavitev obravnave kvalifikacij, pridobljenih zunaj EU. Iz predloga Komisije ni mogoče vnaprej sklepati na množičen priliv ponudnikov iz tretjih držav, mogoče pa je pričakovati lažji in bolj sistematičen dostop do postopkov priznavanja. Prav zato postaja preverljivost aktualnega poklicnega statusa za uporabnika še pomembnejša.

6. Tveganja za slovenske računovodske servise in davčne svetovalce

Tveganje ni samo na strani komitenta. Slovenski kakovostni ponudniki so lahko na notranjem trgu v slabšem dokaznem položaju od ponudnikov iz držav, kjer obstajajo zakonsko urejen poklic, javni register, obvezno zavarovanje, strokovni nadzor in jasno določen poklicni status.

Ponudnik iz takšnega sistema lahko svojo verodostojnost na evropskem trgu izkaže z enim jasno preverljivim statusom. Slovenski strokovnjak pa mora primerljiv položaj pogosto dokazovati z razdrobljenimi listinami, izkušnjami, članstvi, certifikati in referencami, saj slovenski pravni red pri davčnem svetovanju in računovodskih storitvah ne določa enotnega javnopravnega poklicnega statusa.

Povečana mobilnost lahko zato okrepi konkurenčni pritisk na slovenske ponudnike, ne da bi jim domači pravni red hkrati zagotovil primerljiv instrument za dokazovanje strokovnega položaja. To ni argument proti mobilnosti; je argument za to, da mobilnost spremljata primerljivost in preverljivost.

7. Posebno slovensko tveganje

Za Slovenijo je vprašanje posebej pomembno zato, ker poklica računovodje in davčnega svetovalca nista celovito urejena kot enotna regulirana poklica. Na trgu zato lahko delujejo tudi osebe brez enotno predpisanih minimalnih zahtev glede strokovnega znanja, praktičnih izkušenj, stalnega strokovnega izobraževanja, zavarovanja poklicne odgovornosti, disciplinskega nadzora ter pravil glede konflikta interesov in neodvisnosti.

Če evropska ureditev izboljša preverjanje kvalifikacije, ne da bi uporabniku hkrati omogočila razumeti dejanski poklicni status ponudnika, lahko nastane paradoks: sistem bo učinkoviteje preverjal, katero kvalifikacijo ima ponudnik, podjetje pa še vedno ne bo moglo preprosto ugotoviti, katera jamstva so z njegovo storitvijo dejansko povezana.

8. Predlog: infrastruktura poklicnega zaupanja

Bistvo predloga je preprosto: večja mobilnost ponudnikov mora biti spremljana z večjo preverljivostjo njihovega poklicnega statusa. Uporabnik bi moral imeti na eni dostopni in zanesljivi platformi možnost preveriti najmanj kvalifikacijo, aktualni poklicni status, pristojni organ ali strokovno telo, obseg dovoljenih dejavnosti, zahteve glede zavarovanja ter obstoj strokovnega oziroma disciplinskega nadzora.

Takšna rešitev ne bi zagotavljala kakovosti posamezne storitve in ne bi pomenila uvedbe monopola. Uporabniku pa bi omogočila informirano izbiro, kakovostnemu ponudniku pa objektivno in primerljivo dokazovanje strokovnosti, odgovornosti in poklicnega položaja.

Kaj bi moral uporabnik preveriti na eni platformi?

- aktualno veljavnost poklicnega statusa
- pristojni organ oziroma priznано strokovno telo
- preverljivo kvalifikacijo in minimalne standarde strokovnega znanja
- obseg dovoljenih dejavnosti in morebitna procesna upravičenja
- zahteve glede stalnega strokovnega izpopolnjevanja
- zavarovanje poklicne odgovornosti
- strokovni oziroma disciplinski nadzor
- morebitno začasno prepoved ali omejitev opravljanja dejavnosti

9. Sklep za strokovno razpravo

Ključno vprašanje ni več samo: »Kako omogočiti strokovnjaku lažji vstop na evropski trg?«

Enako pomembno je: »Kako omogočiti podjetju, da na vse bolj odprtem evropskem trgu zanesljivo preveri, komu bo zaupalo svoje poslovne knjige, davčne obračune, davčno načrtovanje in varstvo svojih pravic v davčnih postopkih?«

Prav to je manjkajoči tretji element: infrastruktura poklicnega zaupanja, ki mora spremljati infrastrukturo poklicne mobilnosti.

Opomba: Besedilo je pripravljeno za potrebe strokovne razprave. Predlogi mag. Franca Derganca so delovni predlogi in ne predstavljajo uradnega stališča ZDSS ali drugih organizacij, dokler jih njihovi pristojni organi izrecno ne sprejmejo.

Ključni pravni in delovni viri

Direktiva 2005/36/ES (zlasti členi 3, 4, 5, 7, 13 in 59); Evropska komisija, COM(2026) 992 final in COM(2026) 995 final, 15. september 2026; mag. Franc Derganc, *Sedem konkretnih predlogov za razpravo v okviru ZDSS in ETAF*, september 2026.